

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

 Дар'я МАЛЕНЧЕНКО

« 18 » вересня 2024

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Факультет психології, історії та соціології
Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи
Галузь знань 23 Соціальна робота
Спеціальність 231 Соціальна робота
Освітня програма Соціальна робота
Курс 2
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Форма навчання денна, заочна

Програму розроблено:

Костючков Сергій Карпович, професор кафедри філософії, соціології та соціальної роботи, доктор філософських наук, гарант освітньо-професійної програми «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Робоча програма виробничої практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота

Декан факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджена на засіданні філософії, соціології та соціальної роботи
Протокол № 11 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Сергій КОСТЮЧКОВ

Схвалено науково-методичною радою факультету
Протокол № 2 від «30» серпня 2023 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу _____ Вікторія ЯЦЕНКО

ВСТУП

Виробнича практика є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців рівня вищої освіти «магістр», яка проводиться для студентів денної форми навчання на 2 курсі на основі здобутого першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Загальна тривалість практики магістрантів становить 4 тижні (денна форма навчання) – 2 тижні (заочна форма навчання).

Предметом практики виступає: організація процесу функціонування та специфіка структур, задіяних у реалізації соціальної політики держави.

Графік проведення практики студентів

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість проведення (тижнів)	Термін проведення	База практики	Відповідальний підрозділ
2 М денна	3	Виробнича	4	06.11.23 – 01.12.23	Органи державної влади і місцевого самоврядування (структурні підрозділи Міністерства соціальної політики України). Соціально-психологічна служба ХДУ.	Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи
2 М заочна	3	Виробнича	2	09.10.23 – 20.10.23	Органи державної влади і місцевого самоврядування (структурні підрозділи Міністерства соціальної політики України). Соціально-психологічна служба ХДУ.	Кафедра філософії, соціології та соціальної роботи

Специфіка проходження практики: у зв'язку з запровадженням військового стану проходження практики відбувається у дистанційному форматі.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Мета: поглиблення рівня теоретичних знань, набуття досвіду власної науково-дослідної діяльності, ознайомлення з організацією процесу функціонування та специфікою структур, задіяних у реалізації соціальної політики України; набуття вмінь та навичок ведення організаційно-управлінської та дослідно-аналітичної практичної роботи на об'єктах професійної діяльності фахівців у галузі соціальної роботи.

Завдання практики:

- поглиблення і закріплення у виробничих умовах теоретичних знань, набутих у процесі навчання, застосування їх у вирішенні конкретних завдань практики;
- формування практичних умінь і навичок для виконання професійних завдань та обов'язків у якості фахівця у галузі соціальної роботи;
- вивчення передового практичного досвіду; вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- розвиток професійно значущих якостей особистості, морально-етичних якостей фахівця у галузі соціальної роботи, індивідуального творчого стилю професійної діяльності, потреби в самоосвіті;
- накопичення емпіричного матеріалу для написання випускної (магістерської) роботи.

Специфіка проходження практики: у зв'язку з воєнними діями на території Херсонської області, включаючи місто Херсон, проходження практики відбувається у дистанційному форматі.

Після проходження 2 етапу виробничої практики здобувач вищої освіти має набути компетентності й досягти програмних результатів навчання

Загальні компетентності	<p>ЗК 06. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 07. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК 04. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи.</p> <p>СК 06. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг</p> <p>СК 07. Здатність до професійної рефлексії</p> <p>СК 09. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців</p> <p>СК 11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 04. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціогуманітарних наук.</p> <p>ПРН 06. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опанувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.</p> <p>ПРН 08. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.</p> <p>ПРН 11. Організувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.</p> <p>ПРН 13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.</p>

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

3.1. Види робіт під час практики

Діяльність здобувача вищої освіти-практиканта за змістом і обсягом має бути адекватною діяльності фахівця у галузі соціальної роботи. Здобувач вищої освіти має реалізовувати теоретичні знання із спеціальних, психолого-педагогічних, суспільно-політичних дисциплін, оволодівати специфічними професійними вміннями фахівця у галузі соціальної роботи, перевірити готовність до самостійної професійної діяльності, вивчити досвід діючих фахівців у галузі соціальної роботи, підготувати завдання щодо виконання дипломної роботи рівня вищої освіти «магістр», набути практичних умінь та систематизувати теоретичні знання, необхідні для проходження державної атестації. Проходження курсу (курсів) на українській онлайн-платформі Prometheus з тематики, дотичної до проблематики реалізації соціальної політики в Україні, Європі та світі з отриманням відповідного сертифікату.

Заняття та екскурсії під час практики. Під час проходження практики доцільною є організація екскурсії в музей університету (віртуальний) та ознайомлення з діяльністю Соціально-психологічної служби ХДУ. Специфічною формою проведення занять може бути конференція по

окремій актуальній проблематиці на базі практики, проведення індивідуальних консультацій з фахівцями, котрі займаються науковою та індивідуально-творчою роботою.

Нормативно-законодавчий аспект:

1. Загальне ознайомлення з базою практики: з адміністрацією, відділами, штатом працівників;
2. Проходження інструктажу з правил охорони праці та техніки протипожежної безпеки;
3. Вивчення документації закладу: законодавчо-нормативне забезпечення, план роботи;
4. Складання індивідуального плану роботи і подання на затвердження груповому керівнику.

Науково-дослідний аспект.

1. Систематизація теоретичних знань для якісного виконання поставленої у темі випускної роботи рівня вищої освіти «магістр» науково-практичної задачі.
2. Вивчення і узагальнення літературних джерел за темою випускної роботи рівня вищої освіти «магістр».
3. Здійснення експериментальної частини дослідження, передбаченого виконанням випускної роботи.
4. Виконання індивідуального науково-практичного завдання, критичне осмислення теоретичної бази з метою якісного виконання випускної кваліфікаційної роботи та її захисту.
5. Підготовка до друку наукової статті (тез конференцій).
6. Підготовка доповідей і виступів на методичних семінарах, симпозиумах, наукових конференціях.

3.2. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1 Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених / заг. ред.: Н. Г. Сорокіна, А. Є. Артюхов, І. О. Дегтярьова. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
- 2 Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII. Стаття 42. Академічна доброчесність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- 3 Методичні рекомендації щодо проходження виробничої Стажерської практики зі спеціалізації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності: 231 Соціальна робота / укладачі: О. В. Ілліна, С. А. Котловий. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 28 с
- 4 Методичні рекомендації щодо підготовки та захисту звіту про проходження практики для здобувачів вищої освіти за освітніми програмами та спеціальностями «Психологія», «Соціальна робота», «Публічне управління та адміністрування», «Туризм», «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», «Філологія».е., 2018 . URL: <https://maup.com.ua/assets/files/imv/pidgotovka-ta-zahist-zvityv-pro-prohodzhennya-praktiki.pdf>
- 5 Паламарчук О.М., Коломієць Л.І., Шульга Г.Б., Чухрій І.В. Методичні рекомендації до проходження практики для студентів спеціальності 231 Соціальна робота. Вінниця, 2019. 40 с.
- 6 Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті (наказ від 02.09.2020 №789-Д)
- 7 Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 «Соціальна робота» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки від 24.04.2019 № 556
- 8 Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII
- 9 Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 року № 848-VIII
- 10 Про інноваційну діяльність: Закон України 4 липня 2002 року № 40-IV
- 11 Шейко В.Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник /В.М.Шейко, Н.М.Кушнарєнко. К.: Знання-Прес, 2003. 295 с.

Інтернет-ресурси

[http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) Офіційний портал Верховної Ради України
<https://www.president.gov.ua/ru> Сайт офіса Президента України
<https://www.kmu.gov.ua/servicesfilter#categories?category=12> Урядовий портал
<http://www.nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
<http://www.nplu.org/> Національна парламентська бібліотека України
<http://www.ukrbook.net> Державна наукова установа “Книжкова палата України ім. Івана Федорова”
<http://www.odnb.odessa.ua/> Одеська національна наукова бібліотека ім. М. Горького
<http://korolenko.kharkov.com> Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
<http://www.lib.kherson.ua/> Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Олесья Гончара
<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/Library.aspx> Бібліотека Херсонського державного університету
<http://www.ukrstat.gov.ua/> Сайт державної служби статистики
<http://www.ks.ukrstat.gov.ua/> Сайт Головного управління статистики в Херсонській області

3.3 Методичні рекомендації

Права і обов’язки здобувача-практиканта:

- ознайомитись з програмою практики і змістом робіт, які передбачені програмою практики;
- пройти на кафедрі інструктаж про порядок її проходження та інструктаж з техніки безпеки, протипожежної безпеки, виробничої санітарії (очно або дистанційно) і попередження нещасних випадків; одержати від керівника практики всі необхідні документи (індивідуальні завдання, методичні рекомендації та ін.); своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики, і вказівки керівника практики;
- ознайомитись з рекомендованою літературою;
- одержати у керівника практики консультацію з організаційних та методичних питань;
- взяти участь в інструктивних зборах, які організовує деканат факультету та база практики;
- узгодити і подати для затвердження керівнику практики календарний план роботи та під час практики дотримуватись термінів його виконання;
- відповідати за виконану роботу;
- до закінчення терміну проходження практики подати на кафедру календарний план, щоденні записи навчальної практики і звіт про проходження практики;
- завчасно підготувати письмовий звіт за результатами практики і захистити його на засіданні комісії (заліку з практики).

Здобувач має право в разі незадоволення оцінкою чи характеристикою керівника від бази практики звернутись до деканату з проханням перевірити звітну документацію або замінити місце практики. У разі захворювання чи інших обставин, що перешкоджають студенту успішно пройти практику, йому надається право повторно пройти практику без відриву від навчання (за умови подання довідки, лікарняного листа).

Обов’язки керівника практики:

- при підготовці до практики ознайомити студентів з програмою практики, ознайомитись з навчально-методичною документацією і отримати від завідувача кафедри вказівки щодо проведення практики;
- проконтролювати підготовленість бази та об’єктів практики і в разі потреби вжити заходів щодо їх підготовки;
- безпосередньо перед початком практики провести з практикантами інструктаж з техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки;
- систематично контролювати виконання програми практики здобувачами згідно з індивідуальними графіками;
- давати консультації здобувачам з організаційних та методичних питань практики;
- контролювати ведення щоденних записів навчальної практики здобувачів та написання звіту;

- контролювати дотримання правил внутрішнього розпорядку, встановленого на базі практики;
- ознайомити здобувачів з програмою практики, уточнити їх індивідуальні завдання;
- перевіряти звіти з практики і проводити їх захист.
- здійснювати методичне керування і надавати допомогу здобувачам при виконанні відповідних розрахунків;
- систематично інформувати кафедру про процес проходження практики;
- взяти участь у роботі комісії, призначеної завідувачем кафедри, з проведення захисту звітів з практики студентів;
- після закінчення практики скласти короткий письмовий звіт про результати практики і захист звітів разом із зауваженнями і пропозиціями щодо вдосконалення практичної підготовки здобувачів.

3.4. Питання до заліку

1. Дати загальну характеристику організації, на базі якої проходила практика.
2. Окреслити перелік заходів, розпоряджень, які визначають ефективність роботи.
3. Проаналізувати ситуацію надання конкретної соціальної допомоги.
4. Представити перелік заходів, розпоряджень, які визначають рівень колективної роботи.
5. Описати механізм спільної діяльності фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи.
6. Дати характеристику соціальним інституціям, з якими співпрацюють соціальні служби.
7. Описати організацію процесу функціонування та специфіку структур, задіяних у реалізації соціальної політики держави.
8. Проаналізувати набуття вмінь та навичок ведення організаційно-управлінської на об'єктах професійної діяльності фахівців у галузі соціальної роботи.
9. Проаналізувати набуття вмінь і навичок ведення дослідно-аналітичної практичної роботи.
10. Проаналізувати механізм розвитку професійно-значущих якостей особистості, морально-етичних якостей фахівця у галузі соціальної роботи.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за проходженням практики здійснюється у декількох напрямках:

- фіксація старостами груп і груповими керівниками практики відвідування бази практики: кожен здобувач вищої освіти повинен відпрацювати не менш 6 годин на день, 30 годин та тиждень;
- ведення щоденних записів, які фіксують усі види роботи практиканта протягом практики, звіт-характеристика практиканта та звіти методистів;
- оцінка наслідків практики викладачами за фахом, кураторами академічних груп, груповими керівниками і методистами;
- диференційований залік з практики.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Звітна документація здобувача вищої освіти-практиканта складається з:

- 1) щоденника, якій містить термін початку і закінчення практики, індивідуальний графік роботи здобувача вищої освіти, надається перелік і коротка характеристика всіх видів роботи, що здійснювались впродовж практики, характеристики та оцінки роботи практиканта.
- 2) звітної документації, яка містить:
  - самоаналіз проходження практики та її результатів (2-3 сторінки);
  - методичні розробки 2-3 соціальних заходів, проведених особисто практикантом;
  - опис експериментальної частини випускної роботи;
  - сертифікат про проходження курсу (курсів) на українській онлайн-платформі Prometheus з тематики, дотичної до проблематики реалізації соціальної політики в Україні, Європі та світі;
  - наукова стаття у фаховому виданні (підготовлена до друку/опублікована).

Звітна документація повинна вестись українською мовою, бути акуратно оформленою та зброшурованою, обов'язково представленою для перевірки груповому керівнику і методисту. Вона подається на перевірку за 4-5 днів до закінчення практики, а її оформлення йде протягом усієї практики.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Зміст критеріїв оцінювання результатів виробничої практики

№	Види робіт	Сума балів
1	Дотримання трудової дисципліни, вимог безпеки праці. Знання нормативно-правової бази та уміння її застосовувати.	10
2	Виконання різних видів роботи, передбачених програмою практики	20
5	Проходження курсу (курсів) на українській онлайн-платформі Prometheus з тематики, дотичної до проблематики реалізації соціальної політики в Україні, Європі та світі з отриманням відповідного сертифікату	10
	Усього	40
ЗАЛІКОВІ ВИДИ РОБОТИ		
6	Захист результатів практики (участь у підсумковій конференції, відповіді на питання, критична оцінка організації й процесу проходження практики)	20
7	Якість оформлення щоденника практики	10
8	Якість оформлення звітної документації (у тому числі фото звіту)	20
9	Участь у настановній і підсумковій конференціях	10
	Усього	60
Разом балів		100

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Захист підсумків комплексної науково-педагогічної практики магістрантів здійснюється під час проведення диференційованого заліку, який планується протягом п'яти днів після її завершення. Оцінка за проходження виробничої практики виставляється з урахуванням відзивів і запропонованих оцінок керівників від бази практики, відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

Шкала оцінювання за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade	
			для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90 – 100	A	Excellent	Відмінно	Зараховано /Passed
82-89	B	Good	Добре	
74-81	C			
64-73	D	Satisfactory	Задовільно	
60-63	E			
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано /Fail
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим	

			повторним вивченням дисципліни	
--	--	--	--------------------------------	--

Після проведення заліку проводиться підсумкова конференція з виробничої практики магістрантів, де обговорюються результати, вносяться пропозиції щодо покращення умов проходження практики. Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри після її закінчення.